

Heydər Əliyev dühasının tükənməz nuru

Hərən bir ömür payı var... Kiminin mənalı, kiminin adi. Heydər Əliyev həsəd aparılacaq bir ömür yaşadı. Millətimizin layiqli mövqeyini dünyaya qətiyyətlə nümayiş etdirdi. İnsanın Vətənin təmsalına çevrilməsi dünyada nadir hadisələrdəndir. Məhz Heydər Əliyev planetin bu əlçatmaz zirvəsinə yüksələn tək-tək şəxsiyyətlərindən biri oldu...

1969-cu il iyulun 14-də Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1-ci katibi seçildi. Həmin ildə keçirilən məşhur avqust plenumu isə Azərbaycanın heyətində mühüm və şərəfli bir mərhələnin başlanğıcını qoydu.

Heydər Əliyev hakimiyyətə gələndə qədrən geridə qalan respublikalardan biri sayılan Azərbaycan qısa müddətdə iqtisadi artım tempinə görə orta itti-

faq səviyyəsini ötdü. 1969-1982-ci illərdə milli gəlir 2,6 dəfə, sənaye məhsulunun həcmi 2,7 dəfə, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı 2,3 dəfə artdı, 249 yeni iri sənaye müəssisəsi yaradıldı və ölkənin sənaye potensialı əvvəlki 50 ildəki 2 dəfə üstələdi. Həmin dövrdə 813 min yeni iş yeri açıldı, xalqımızın güzəranı qat-qat yüksəldi. Respublikamızın elmi-texniki potensialı dəfələrlə artdı. Həmin illərdə yüksək

səviyyəli elmi iş müdafiə edərək 265 nəfər elmlər doktoru, 3141 nəfər elmlər namizədi elmi dərəcəsinə qazandı. Artıq ötən əsrin 80-ci illərinin əvvəllərində ən nüfuzlu ittifaq ali məktəblərinə respublikamızdan təhsil almağa göndərilənlərin sayı ildə 1000-1400 nəfər təşkil edirdi. Hər il 800-1000 azərbaycanlı gənc isə ittifaqın sayılıb-seçilən hərbi məktəblərində ordu quruculuğunun sirlərinə yiyələnirdi.

Vətənimizin müstəqillik illərinə təsadüf edən 1993—2003-cü illər də ulu öndərin planetin nadir şəxsiyyətlərindən, dövlət və ictimai xadimlərindən biri olduğunu növbəti dəfə sübuta yetirdi. Ümummilli liderinin mükəmməl idarəçilik məharəti sayəsində Azərbaycan keçid dövrünün mürəkkəb labirintlərindən uğurla çıxaraq, yenidən dirçəliş mərhələsinə qədəm qoydu. 1996-2003-cü illərdə bütün makroiqtisadi göstəricilər 2-3 dəfə artdı. Ölkədə 3000 yeni sənaye müəssisəsi yaradılaraq onların sayı 5202-yə çatdırıldı. Azərbaycan iqtisadiyyatına 20 milyard dollar investisiya qoyuldu. Həmin müddətdə ümumi daxili məhsul 22,3 dəfə artdı. Bütün sahələrdə islahatlar vüsət götürdü. Respublikamızın beynəlxalq nüfuzu durmadan yüksəldi. Ümummilli liderin müdrik siyasəti hesabına düşmənlərin ara verməyən məkrinə, min bir hiyləsinə baxmayaraq Azərbaycandakı müxtəlif mədəniyyətlərin, fərqli dünyagörüşlərinin toqquşması baş vermədi, respublikamızda anlaşma hökmü sürdü, milli münasibətlərdə tolerantlıq başlıca meyar olaraq qaldı. Ulu öndər strateji hədəfləri zərgər dəqiqliyi ilə müəyyənləşdirmək və onları kompleks şəkildə həyata keçirmək bacarığı ilə xüsusilə fərqlənirdi. Balanslaşdırılmış və milli mənafeyə əsaslanan dövlət siyasəti, ictimai-siyasi sabitliyin dayanıqlılığına nail olma məharəti, iqtisadi qüdrət, güclü sənaye potensialı, elmi-texniki tərəqqi, təhsil, müasir ordu quruculuğu, kənd təsərrüfatı, xalqın güzəranının və həyat tərzinin durmadan yaxşılaşdırılması, milli irsin qorunması, milli-mənəvi dəyərlərin möhkəmləndirilməsi və layiqincə təbliği ümummilli liderin başlıca strateji hədəfləri idi. Məhz Heydər Əliyevin beynəlxalq səviyyədə siyasi və ictimai xadim kimi bir mənalı şəkildə

qəbul edilməsini şərtləndirən həlledici amillər onun Azərbaycana, ölkəmizin təmsalında regiona, nəticə etibarən ilə dünyaya sülh, sabitlik, davamlı inkişaf və harmoniya gətirmək yolunda atdığı mühüm addımlardır. Ulu öndərin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illər ölkəmizin tarixinin ən intensiv inkişaf mərhələsinə təkən verdi.

Bu gün ulu öndərin layiqli davamçısı Prezident cənab İlham Əliyev Azərbaycanın zamanın nəbzinə söykənən, mükəmməlliyi ilə fərqlənən və peşəkarcasına balanslaşdırılan dövlət siyasətini həyata keçirərkən Heydər Əliyev ucalığını başlıca meyar götürür.

Azərbaycanın çağdaş dövrünün yeni intibah mərhələsinin banisi sayılan Heydər Əliyev şəxsiyyəti tükənməz və öyrənilməz, öyrəniləsi bir dünyadı, ümmandı. Heydər Əliyev Azərbaycanın söykəndiyi dağdı. O dağın zirvəsi çox ucadır, uca dan da uca. Bu da danılmaz həqiqətdir ki, həmin uca zirvədə boylanan Heydər Əliyev dühasının tükənməz nuru Azərbaycanın müstəqilliyinin əbədiyyətinə, millətimizin işıqlı sabahlarına da im işiq saçacaq.

Varis YAQUBOV,
"Qəbələ".

Beynəlxalq Muzeylər Günü

Hər il mayın 18-ni dünya mədəni ictimaiyyəti Beynəlxalq Muzeylər Günü kimi qeyd edir. Bu gün 1977-ci ildə Beynəlxalq Muzeylər Şurasının 11-ci konfransında təsis olunmuşdur. 1978-ci ildən etibarən bu bayram hər il 150-dən çox ölkədə qeyd olunur. Həmin gün muzeylərdə "açıq qapı" elan edilir.

"Muzey" yunan sözü olub, "muzalar məbədi" deməkdir. Muzalar qədim yunan mifologiyasında incəsənət və elm ilahələri hesab olunurdular. Sonralar maddi və mənəvi mədəniyyət abidələrini kompleksləşdirən, saxlayan, nümayiş etdirən, tədqiq və təbliğ edən elmi müəssisələr bu adla adlandırılmışdır.

Dünyada ilk muzey Ellin dövründə qədim Misirin paytaxtı İsgəndəriyyə şəhərində yaradılmışdır. İndi dünyada muzeylər çoxdur. Onlardan ən məşhurları Parisdə Luvr muzeyi, Londonda Viktoriya və Albert muzeyləri, İstanbulda Topqapı muzeyi və Sankt-Peterburqda Ermitajdır.

Azərbaycanda muzey işinin tarixi çox da qədim deyil. XX əsrin əvvəllərində Bakı ticarət məktəbi nəzdində «Sənaye», Xalq məktəblərinin Bakı-Dağıstan müdiriyyəti nəzdində «Pedaqoji», Rus texniki cəmiyyəti Bakı şöbəsi nəzdində «Texniki» muzeylər fəaliyyət göstərmişdir. İlk milli muzeyin yara-

dılması isə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövrü ilə bağlıdır. 1919-cu il dekabrın 7-də "İstiqlal" muzeyi fəaliyyətə başlamışdır. Muzeydə tariximizi, milli-mənəvi dəyərlərimizi əks etdirən eksponatlar - məişət əşyaları, silahlar və əlyazmalar toplanmışdı. Sonradan "İstiqlal" muzeyinin eksponatları yeni təşkil olunmuş Azərbaycan Dövlət Muzeyinə verilmişdir.

Sovet hakimiyyəti illərində respublikada muzey şəbəkəsi daha da genişlənməmişdir. Milli Elmlər Akademiyası sisteminə, digər nazirlik və təşkilatların nəzdində müxtəlif profilli və şəxsi muzeylər fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Dövlət İncəsənət Muzeyi, Azərbaycan Tarix Muzeyi, Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi, Azərbaycan Xalqçası və Xalq Təbiiqi Sənəti Dövlət Muzeyi, Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyi, Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi, Azərbaycan İstiqlal Muzeyi, əksər rayon və şəhərlərdə tarix-diyarşünaslıq muzeyləri, elm və mədəniyyət xadimlərinin ev muzeyləri və s. bu qəbildəndir.

Azərbaycan həm də açıq səma altında yerləşən muzeylər ölkəsidir. Bunu Qobustan, İstisuda (Kəlbəcər) və Gəmiqayada (Naxçıvan) qayalar üzərindəki təsvirlər sübut edir.

Anar RÜSTƏMLİ,
sənətşünas.

Muzeylər xalqımızın tarixini qorumaqla, yaşatmaqla yanaşı milli ənənələrimizi təbliğ edir. Bir sözlə muzeylərimiz xalqımızın güzgüsüdür. Bu güzgüdə xalqımızla bağlı olan tariximizin hər bir səhifəsi əks olunur. Milli, maddi, mənəvi sərvətlərimizin nadir nümunələri məhz muzeylərimizdə özünə yer tapır.

Gənc nəslin dünya görüşünün formalaşmasında, mənəvi tərbiyəsinin düzgün istiqamətləndirilməsində, köhnə mütərrəqi mərasimlərlə yanaşı, yeni adət və ənənələrin yaşadılmasında muzeylərin də əhəmiyyətli rolu vardır.

Bu gün muzeylər yeniyetmə və gənclərlə fəal iş apararaq onların əmək, əxlaq, hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsinin formalaşmasında, Azərbaycan tarixinin əyani şəkildə öyrənilməsi işində böyük əhəmiyyət kəsb edir. Muzeylər həm də tariximizin öyrənilməsi ilə yanaşı asudə vaxtımızın mənalı və dolğun keçməsinə də xidmət edir.

Bütün bunlarla əlaqədar Qəbələ Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində "Muzeylərin bu gü-

Muzey xəbərləri

nümüzə əhəmiyyətli rolu" mövzusunda dəyirmi masa təşkil olunmuşdur. Dəyirmi masada mövzu ilə bağlı söhbətlər aparılmış, gənclərin, yeniyetmələrin və məktəblilərin muzeylərə daha sıx şəkildə gəlişinə şərait yaratmaq, ekskursiyalar, açıq qapı günləri təşkil etmək, tarix, ədəbiyyat dərslərinin muzeydə keçirilməsinə yardımçı olmaqla əlaqədar yeni plan və təkliflər hazırlanmışdır.

Azərbaycanın bir parçası olan Qəbələnin təbiəti çox zəngindir və hər zaman bənərsiz ekzotikası ilə insanları valeh etmişdir. Tarix-diyarşünaslıq muzeyinin "Rayonumuzun flora və faunası" adlı bölməsində Qəbələnin təbiəti mövzusunda geniş sərgi təşkil olunmuşdur. Sərgidə rayonumuzda bitən, təbabətdə istifadə olunan bitkilər, maraqlı doğuran ağac və təbiətin möcüzəsi olan digər nümunələr sərgilənmişdir. Sərgidəki saqqız ağacı, daşı dəlib keçən dağdağan ağacı, demirağacı, oxatan kirpinin oxları, hörük formalı

vələs ağacı və s. nümunələr tamaşaçıların böyük marağına səbəb olur.

Qəbələ Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin ekspozisiyası vaxtaşırı olaraq yenilənir. Rayonumuzun sakinləri xalqımızın tarixini əks etdirən dəyərli əşyaları muzeyimizə bağışlayır. Hazırda əhalidən ekspонат qəbulu davam edir.

Muzeydə "Daş abidələrimiz" mövzusunda dəyirmi masa keçirilmişdir. Əvvəlcə muzeyin heyətində--açıq səma altında nümayiş etdirilən müxtəlif əsrlərə aid daş abidələrə və ekspozisiyada olan digər tarixi nümunələrə baxış keçirilmişdir. Sonra tədbir iştirakçılarının mövzu ilə bağlı ətraflı məlumat verilmişdir.

Xalqımızın qədim tarixini əks etdirən daş qoç, sütun altlıqları, namaz daşları, nəhəng sarkofaq və digər eksponatlar muzey işçiləri tərəfindən qorunur və gələcək nəsillər üçün yadigar saxlanılır.

İlhamə SEYİDOVA,
muzeyin kiçik elmi işçisi.

Çempionatın gümüş medallarına yiyələnib

Topaz Premyer Liqasının 2016-2017-ci illər mövsümü başa çatıb. 2016-cı il avqustun 6-da start götürərək, bu il aprelin 29-da yekunlaşan çempionatda "Qəbələ" ardıcıl 4-cü dəfə mükafatçılar sırasına düşüb. 267 gün davam edən idman mübarizəsində komandamız ilk dəfə 2-ci yeri tutaraq çempionatın gümüş medallarına yiyələnib.

«Qəbələ».